

Cvičná firma 2.0

Inovatívne vzdelávacie nástroje

Obsah

Sumár spolupráce so ŠIOV

Aktivity v novom školskom roku

Pracovný zošit

Príručka pre budovanie partnerstiev so súkromným sektorom

Vzdelávacia hra a príručka Podnikanie s poslaním

Cvičná firma 2.0: Zodpovedné a inovatívne podnikanie

- Cvičná firma a jej význam vo vzdelávaní
- Slovník zodpovedného podnikania: kľúčové pojmy a ich využitie v cvičnej firme
- Zakladanie zodpovednej a inovatívnej cvičnej firmy
- Architektúra organizácie zodpovednej a inovatívnej cvičnej firmy
- Cvičná firma a jej účasť na veľtrhu

Cvičná firma 2.0: Odporúčané osnovy

2. Zakladanie zodpovednej a inovatívnej cvičnej firmy		
Popis: 1. Slovník zodpovedného podnikania: Ešte pred určením svojho predmetu podnikania sa mladí ľudia oboznámia s konceptmi ako sú ciele udržateľného rozvoja, inovácie, sociálne podnikanie a cirkulárna ekonomika. Pochopenie toho, ako firmy môžu podnikateľsky a udržateľne ím v ďalšom kroku umožní kreatívnejšie premýšľať o predmete svojho podnikania a správne nasmerovať svoje myslenie. 2. Hľadanie predmetu podnikania - Proces dizajnového myslenia: Žiaci a žiačky sa naučia, ako uplatňovať proces dizajnového myslenia pri hľadaní predmetu podnikania. Tento proces zahŕňa tri kľúčové etapy: etapu inšpirácie, kedy sa budú zhromažďovať nápady a informácie; etapu formovania nápadov, kedy sa budú generovať a hodnotiť jednotlivé nápady; a etapu implementácie, kedy sa vybrané nápady budú meniť na konkrétne modely podnikania. V publikácii Cvičná firma 2.0 je podrobne opísaný proces a schéma, ktorá pomôže vyučujúcim previesť žiakov a žiačky inovačným procesom, pri ktorom budú hľadať a vytvárať podnikateľské riešenia problémov v spoločnosti a životnom prostredí. Tento proces je vhodný aj pre cvičné firmy, ktoré spolupracujú s reálnymi firmami s tým, že niektoré kroky dizajnového myslenia budú môcť preskočiť. 3. Vybudovanie udržateľnej firmy - Práca s podnikateľským nápadom: Táto časť je zameraná na proces tvorby modelu podnikania. Žiaci a žiačky sa budú venovať vývoju, hodnoteniu a zdokonaľovaniu svojho podnikateľského nápadu, s cieľom vytvoriť udržateľný model podnikania, ktorý bude reagovať na skutočné potreby trhu, zákazníkov a zákazníčok i spoločnosti. 4. Výber právnej formy podnikania a formálne náležitosti zakladania cvičnej firmy: V tejto časti sa žiaci a žiačky zamerajú na výber vhodnej právnej formy pre svoju cvičnú firmu a urobia potrebné formálne kroky spojené so zakladaním podniku v rámci právneho rámca krajiny.		
Obsah:	Časová alokácia:	Sekcia v publikácii:
1. Slovník zodpovedného podnikania: Pojmy – ciele udržateľného rozvoja, inovácia, sociálne podnikanie, cirkulárna ekonomika	2,5 hodiny	2. Slovník zodpovedného podnikania
2. Hľadanie predmetu podnikania – Proces dizajnového myslenia (Etapy: Inšpirácia, Formovanie nápadov, Implementácia)	9 hodín	3. Zakladanie zodpovednej a inovatívnej cvičnej firmy – 3.1. Hľadanie predmetu podnikania – proces dizajnového myslenia
3. Zakladanie firmy – Práca s podnikateľským nápadom (charakteristika zákazníka/čky, charakteristika a tvorba produktu alebo služby, vytvorenie modelu podnikania a jednoduchého podnikateľského plánu a zámeru)	9 hodín	3. Zakladanie zodpovednej a inovatívnej cvičnej firmy – 3.2. Práca s nápadom – vybudovanie udržateľnej firmy
4. Výber právnej formy podnikania a formálne náležitosti zakladania cvičnej firmy	4,5 hodiny	
SPOLU:	25 hodín	Publikácia: Cvičná firma 2.0
Vzdelávacie ciele		
Vedomosti	Zručnosti	Kompetencie
<i>Žiak/čka pozná a chápe:</i>	<i>Žiak/čka má schopnosť:</i>	<i>Žiak/čka má odbornú spôsobilosť:</i>
- pojmy: ciele udržateľného rozvoja, inovácia, sociálne podnikanie, cirkulárna ekonomika,	- aplikovať pojmy zodpovedného a inovatívneho podnikania do praxe cvičnej firmy, - kriticky premýšľať o spôsoboch podnikania a úlohe firiem v utváraní spoločnosti,	- analyzovať súčasné podnikateľské trendy, a aktívne prispievať k inováčnym a eticky zodpovedným riešeniam v reálnom svete podnikania.
- inovačný rámec pre tvorbu podnikateľských riešení spoločenských problémov,	- identifikovať, pomenovať a riešiť spoločenské a environmentálne problémy, - využívať kreativitu a kritické myslenie pri tvorbe týchto riešení, - efektívne spolupracovať v tíme, - samostatne myslieť, - robiť rozhodnutia v tíme.	- pracovať efektívne v tíme, s dôrazom na samostatné a kritické myslenie a rozhodovanie. Tieto zručnosti podporujú ich adaptabilitu a orientáciu v rôznych pracovných situáciách.
- prácu s podnikateľským nápadom,	- kriticky sa zamýšľať nad potenciálom riešení a nápadov,	- vypracovávať podnikateľské plány a orientovať sa v právnych predpisoch, čo im poskytuje základ pre rozvoj ďalších podnikateľských zručností a potenciálne vlastného podnikania v budúcnosti.

Čo chystáme

- modelové hodiny,
- partnerstvá s reálnymi firmami,
- veľtrh cvičných firiem v spolupráci so ŠIOV a zodpovedné kategórie,
- tréning učiteľov (budovanie partnerstiev).

Cvičná firma 2.0: Pracovný zošit

O nástroji:

Pracovný zošit dopĺňa metodickú príručku Cvičná firma 2.0: Zodpovedné a inovatívne podnikanie. Obsahuje cvičenia priamo nadväzujúce na kapitoly učebnice.

Prečo je dôležitý:

Pomáha aktívne spracovávať teóriu, rozvíjať podnikateľské zručnosti a lepšie pochopiť témy zodpovedného podnikania.

Podporiť aktívne učenie a previesť krok za krokom procesom tvorby a rozvoja cvičnej firmy so zameraním na zodpovedné podnikanie.

Obsah pracovného zošita

1.

2.

Ciele a očakávania od
predmetu CF

Slovník zodpovedného
podnikania

3.

4.

5.

Zakladanie zodpovednej
a inovatívnej CF

Architektúra organizácie
zodpovednej a
inovatívnej CF

CF a jej účasť na veľtrhu

Vitajte vo svete zodpovedného a inovatívneho podnikania!

Tento pracovný zošit je vašim sprievodcom pri tvorbe cvičnej firmy. Pomôže vám a vášmu tímu rozvíjať podnikateľské zručnosti a zároveň vám ukáže, ako môžete vašimi nápadmi prispieť k lepšiemu a spravodlivejšiemu svetu. Naučíte sa nielen to, ako funguje podnikanie, ale aj ako môže podnikanie riešiť problémy vo vašom okolí.

Čo v tomto pracovnom zošite nájdete?

Pracovný zošit je rozdelený do piatich kapitol, ktoré reflektujú štruktúru učebnice *Cvičná firma 2.0: zodpovedné a inovatívne podnikanie*:

1. **Očakávania a ciele predmetu cvičná firma:** Na začiatku roka si stanovíte, čo chcete dosiahnuť, aké zručnosti chcete získať a aké hodnoty sú pre vás dôležité. Budete mať priestor na sebapoznanie a reflexiu – a na konci roka si porovnáte, ako ste sa posunuli.
2. **Slovník zodpovedného podnikania:** Zrozumiteľné vysvetlenie pojmov, s ktorými sa budete stretávať počas roka – od „férového obchodu“ až po „uhlíkovú stopu“. Tento slovník vám pomôže lepšie pochopiť, ako funguje zodpovedné a udržateľné podnikanie.
Bonus: Precvičovanie pojmov o zodpovednom podnikaní: Zábavné a praktické aktivity, vďaka ktorým si upevníte nové pojmy a lepšie pochopíte ich význam v praxi.
3. **Zakladanie zodpovednej a inovatívnej cvičnej firmy:** Krok za krokom si prejdete, ako vytvoriť firmu – od nápadu cez obchodný plán až po hodnoty, ktoré chcete, aby vaša firma zastávala. Naučíte sa, ako spájať inovácie s pozitívnym dosahom na spoločnosť a životné prostredie.
4. **Architektúra organizácie zodpovednej a inovatívnej cvičnej firmy:** Zistíte, ako funguje vnútorná štruktúra firmy, aké roly existujú a ako si rozdeliť zodpovednosti v tíme. Naučíte sa, ako budovať firemnú kultúru, ktorá je férová, inkluzívna a orientovaná na spoluprácu.
5. **Cvičná firma a jej účasť na veľtrhu:** Pripravíte sa na to, ako sa profesionálne odprezentovať na veľtrhu cvičných firiem. Od tvorby stánku cez prezentácie až po komunikáciu s návštevníkmi a porotou.

2.6 Vytvorenie etického kódexu

- **Kedy robiť cvičenie:** Na začiatku školského roka po určení firemných hodnôt alebo pri nastavovaní pravidiel fungovania firmy.
- **Cieľ cvičenia:** Vytvoriť písomný etický kódex, ktorý bude obsahovať pravidlá a usmernenia pre správanie v cvičnej firme, v súlade s hodnotami a cieľmi.
- **Prečo je to dôležité:** Etický kódex pomáha určiť jasné hranice a očakávania v správaní členov a členiek tímu. Chráni dobré meno firmy, zlepšuje vzťahy v tíme aj s verejnosťou a je dôkazom zodpovednosti voči zákazníkom, partnerom a komunite.
- **Potrebný čas:** 45 min.
- **Strany v učebnici:** 38 – 42
- **Plnenie úlohy:** v tíme cvičnej firmy

Úloha 1:

Pripomeňte si, čo je etický kódex.

Ide o písomný dokument, ktorý obsahuje:

- firemné hodnoty,
- pravidlá správania voči kolegom, zákazníkom, partnerom, komunite a životnému prostrediu,
- zásady spolupráce s dodávateľmi,
- spôsob riešenia konfliktov,
- záväzok dodržiavať zákony a predpisy.

Úloha 2:

Vaše firemné hodnoty slúžia ako základ kódexu. Zapište si 3 – 5 hodnôt z predošlého cvičenia, ktoré má kódex odrážať.

4.1 Ideálna rola v cvičnej firme

- **Kedy robiť cvičenie:** Na začiatku fungovania cvičnej firmy, po definovaní hlavného predmetu podnikania a pred výberom organizačnej štruktúry a rozdelením úloh v tíme.
- **Cieľ cvičenia:** Pomôcť zistiť, aká práca a pozícia by vám vo firme najviac sedela, aby ste sa vedeli zapojiť spôsobom, ktorý využije vaše silné stránky a bude vás baviť.
- **Prečo je to dôležité:** Ak viete, čo vám ide a čo vás baví, ľahšie sa zapojíte do práce v cvičnej firme. Keď bude každý člen alebo členka tímu robiť úlohy, ktoré im sedia, zvyšuje to motiváciu a výsledky firmy.
- **Potrebný čas:** 20 min.
- **Strany v učebnici:** 155 – 177
- **Plnenie úlohy:** samostatne

Úloha 1:

Odpovedzte si úprimne na tieto otázky. Odpovede si môžete nechať pre seba, tieto otázky vám pomôžu so sebareflexiou pred rozhodovaním sa, aká bude vaša úloha vo firme.

V súvislosti s čím ma spolužiaci alebo kamarátky najčastejšie žiadajú o pomoc?

Pri akej práci si najviac verím, že ju zvládnem dobre?

Na akú svoju zručnosť som najviac hrdý/-á?

Kedy mám zo svojej práce alebo úloh najlepší pocit? (napr. keď je niečo hotové, keď vymyslím nový nápad, keď niekomu pomôžem...)

Ktoré úlohy by som si vybral/-a, keby som si mohol/mohla vybrať úplne hocičo?

Čo by som robil/-a vo firme aj bez toho, aby ma k tomu niekto nútil?

Mám radšej, keď si môžem úlohy robiť podľa seba, alebo keď mám jasný postup a pravidlá?

Obsah

▶ Úvod a inštrukcie	4
1 Ciele a očakávania od predmetu cvičná firma	6
1.1 Motivácia	6
1.2 Rok v cvičnej firme	6
1.3 Superschopnosť v tíme	8
1.4 Aký typ človeka ste v tíme?	10
1.5 Hodnoty, na ktorých záleží	12
1.6 Malé rozhodnutia, veľké rozdiely	12
1.7 Sebahodnotenie na začiatku a konci roka	13
1.8 Čo vám priniesla cvičná firma?	14
2 Slovník zodpovedného podnikania	15
2.1 Ciele udržateľného rozvoja	16
2.2 Akčný plán pre cirkulárnu ekonomiku	17
2.3 Spoločenská zodpovednosť firiem (CSR)	19
2.4 Mapa dodávateľského reťazca	22
2.5 Firemné hodnoty	24
2.6 Vytvorenie etického kódexu	27
2.7 Znižovanie chudoby	30
2.8 Inklúzia a diverzita	32
2.9 Inovácia	34
2.10 Zodpovedné podnikanie v komunite	37
2.11 Udržateľný rozvoj	40
Bonus: Precvičovanie pojmov o zodpovednom podnikaní	42
3 Zakladanie zodpovednej a inovatívnej cvičnej firmy	48
3.1 Ciele udržateľného rozvoja ako inšpirácia	49
3.2 Výsledný zápis riešenia	53
4 Architektúra organizácie zodpovednej a inovatívnej cvičnej firmy	55
4.1 Ideálna rola v cvičnej firme	56
4.2 Vedenie vo firme	59
4.3 Výber lídra alebo líderky našej firmy	60
4.4 Výber efektívnej organizačnej štruktúry	62
4.5 Kultúra vo firme	64
4.6 Nastavenie práce v oddeleniach cvičnej firmy	67
5 Cvičná firma a jej účasť na veľtrhu	71
5.1 Úlohy na veľtrhu	72
5.2 Firemný príbeh	74
5.3 Elevator pitch	77
5.4 Tri plusy a jeden návrh	78
5.5 Riešenie zákazníckej otázky	80
5.6 Zhodnotenie veľtrhu cvičných firiem	81

Prečo ho využiť?

Šetrí čas

Obsahuje pripravené úlohy k jednotlivým témam, netreba tvoriť materiály od nuly.

Jednoduchšie plánovanie hodín

Pracovné listy nadväzujú na učebnicu a dajú sa zaradiť priamo do výučby.

Nástroj na hodnotenie

Poskytuje prehľad o pokroku žiakov a ich prístupe k úlohám.

Jasná štruktúra pre žiakov

Vedie ich krok za krokom pri budovaní cvičnej firmy.

Príručka pre budovanie partnerstiev so súkromným sektorom

O nástroji:

Metodická príručka pre učiteľov a učiteľky a cvičné firmy, ktorá ukazuje, ako efektívne spolupracovať so zodpovednými firmami.

Prečo je dôležitý:

Prepája vzdelávanie s praxou, otvára mladým ľuďom dvere do reálneho podnikateľského prostredia a pomáha školám nadviazať udržateľné spolupráce.

Nadviazať a rozvíjať spoluprácu s firmami a prepojiť vzdelávanie s reálnou praxou.

Prečo ju využiť?

Sebahodnotenie CF pred
spoluprácou

Formy spolupráce

Oslovenie partnerskej firmy

typy
firiem

Budovanie a rozvoj
partnerstva

Návod pre spoluprácu

Ponúka postupy a vzory na oslovenie firiem, čo šetrí čas a energiu.

Viac možností pre žiakov

Spolupráca s firmami prináša nové témy, reálne zadania a príklady z praxe.

Budovanie dobrého mena školy

Partnerstvá posilňujú reputáciu školy v očiach zamestnávateľov aj rodičov.

Vyššia atraktivita hodín

Mladí ľudia sú motivovaní, keďvidia kontakt s reálnym podnikaním.

Podnikanie s poslaním – vzdelávacia hra

Financovaný
Európskou úniou

O nástroji:

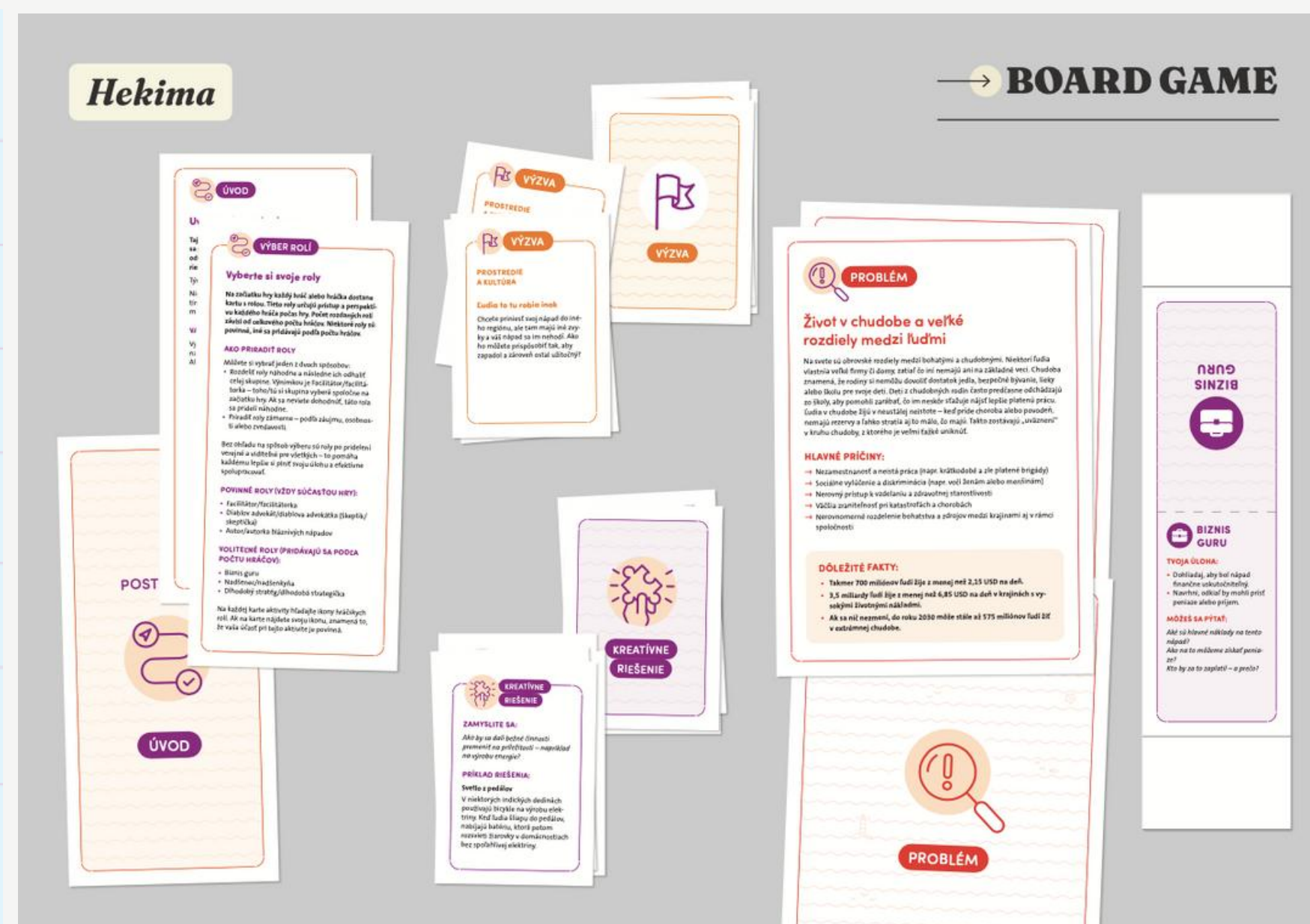
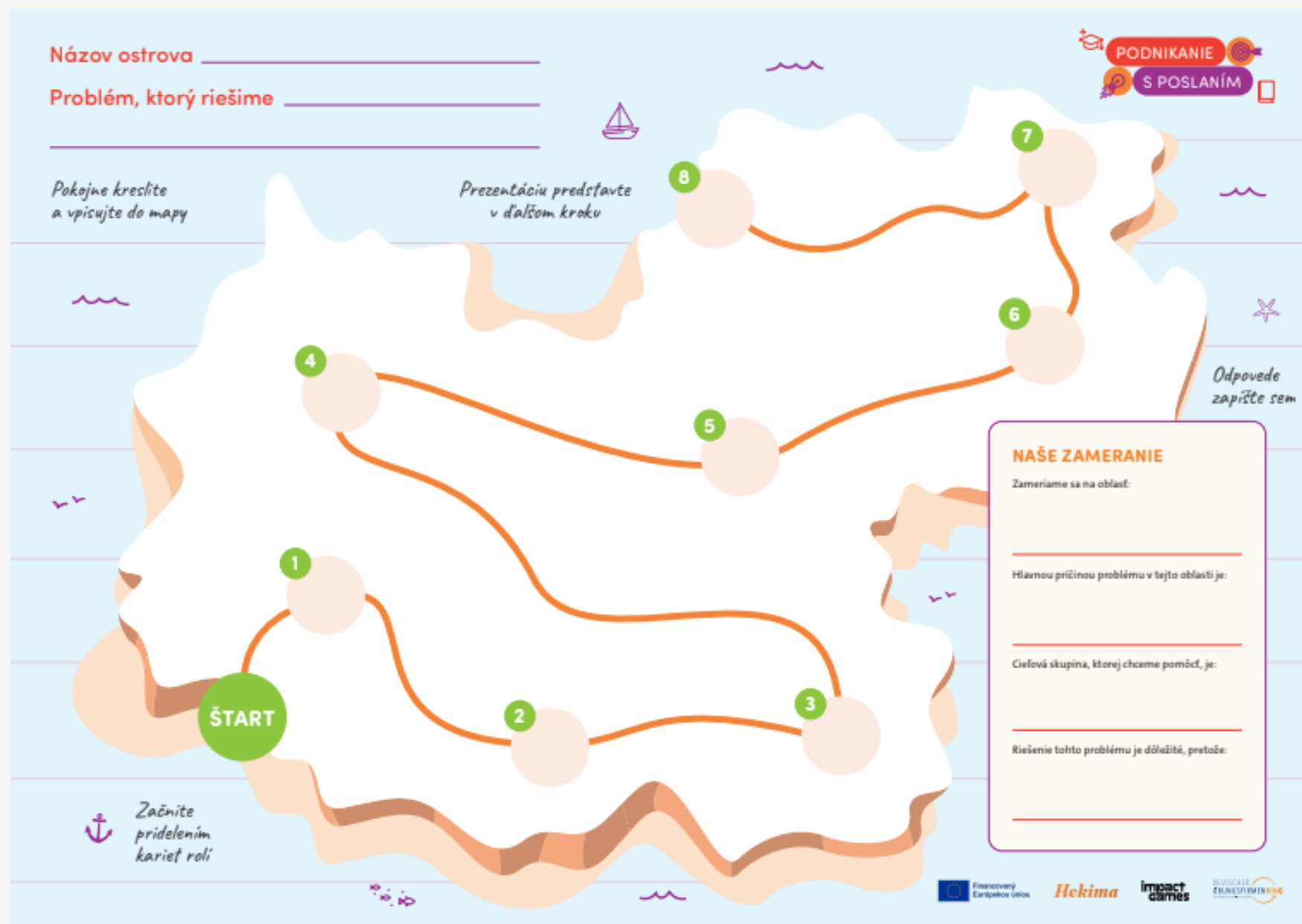
Vzdelávacia stolová hra, ktorá učí žiakov a žiačky, že podnikanie nie je iba o zisku, ale aj o riešení spoločenských problémov.

Prečo je dôležitý:

Prináša atraktívny a interaktívny spôsob, ako sa zoznámiť s konceptom spoločensky zodpovedného podnikania.

Nájsť predmet podnikania, ktorý rieši spoločenský a environmentálny problém.

KROK 0

Vyberte si svoje roly

Na začiatku hry každý hráč alebo hráčka dostane kartu s rolou. Tieto roly určujú prístup a perspektívu každého hráča počas hry. Počet rozdáných rolí závisí od celkového počtu hráčov. Niektoré roly sú povinné, iné sa pridávajú podľa počtu hráčov.

AKO PRIRADIŤ ROLY

Môžete si vybrať jeden z dvoch spôsobov:

- Rozdeliť roly náhodne a následne ich odhaliť celej skupine. Výnimkou je Facilitátor/facilitátorka – toho/tú si skupina vyberá spoločne na začiatku hry. Ak sa neviete dohodnúť, táto rola sa prideliť náhodne.
- Priradiť roly zámerne – podľa záujmu, osobnosti alebo zvedavosti.

Bez ohľadu na spôsob výberu sú roly po pridelení verejné a viditeľné pre všetkých – to pomáha každému lepšie si plniť svoju úlohu a efektívne spolupracovať.

POVINNÉ ROLY (VŽDY SÚČASŤOU HRY):

- Facilitátor/facilitátorka
- Diablov advokát/diablova advokátka
- Bláznivý tvorca/bláznivá tvorkyňa nápadov

VOLITEĽNÉ ROLY (PRIDÁVAJÚ SA PODĽA POČTU HRÁČOV):

- Biznis guru
- Nadšenec/nadšenkyňa
- stratég/strategička

Na každej karte „Postup hry“ hľadajte ikony hráčskych rolí. Ak na karte nájdete svoju ikonu, znamená to, že vaša účasť pri tejto aktivite je povinná.

KROK 1

Uväznení s poslaním

Tajomný ostrov volá o pomoc. Jeho budúcnosť sa potýka s vážnymi výzvami a potrebuje odvážnych, zvedavých a podnikavo zmýšľajúcich riešiteľov problémov, ktorí sa neboja konať.

Tými ste vy.

Nie je to maličkosť ponúknuť svoju kreativitu a tímovú prácu v službe niečomu väčšiemu. Ostrov – a celý svet – má šťastie, že vás má.

VAŠA MISIA:

Využite stratégiu, predstavivosť a bystré myslenie na riešenie skutočného problému. Ale najprv... si musíte vybrať výzvu.

VYBERTE SI SVOJU VÝZVU

Náhodne si vytiahnite tri karty „Problém“ a vyberte si jednu, ktorej sa chcete venovať – podľa svojich záujmov, hodnôt alebo zvedavosti. Každá karta predstavuje výzvu zo skutočného sveta, ktorú sa budete snažiť pomôcť riešiť prostredníctvom podnikania.

- Karty sú označené podľa úrovne náročnosti, takže hneď zistíte, či vás čaká mierny vánok alebo poriadna búrka.
- Pre väčšiu výzvu si namiesto vlastného výberu kartu „Problém“ vyžrebujte náhodne z celej sady.

KROK 2

Pochopte svoju výzvu

Teraz nastal moment, aby ste detailnejšie preskúmali situáciu.

Pozorne si preštudujte vybranú kartu s problémom a uistite sa, že celý tím chápe výzvu, ktorú budete riešiť.

AKO TÍM DISKUTUJTE A ODPOVEDZTE NA TIETO OTÁZKY

Odpovede zapíšte:

Financovaný
Európskou úniou

BIZNIS GURU

BIZNIS GURU

TVOJA ÚLOHA:

- Dohliadaj na to, aby bol podnikateľský nápad finančne uskutočniteľný.
- Navrhni, aké zdroje príjmu bude mať váš podnikateľský nápad.

MÔŽEŠ SA PÝTAŤ:

*Aké sú hlavné finančné náklady na realizáciu tohto nápadu?
Ako budeme zarábať peniaze?
Kto by za to zaplatil a prečo?*

BLÁZNIVÝ TVORCA/ BLÁZNIVÁ TVORKYŇA NÁPADOV

BLÁZNIVÝ TVORCA/ BLÁZNIVÁ TVORKYŇA NÁPADOV

TVOJA ÚLOHA:

- Riad sa prístupom „žiadny nápad nie je príliš bláznivý“.
- Prinášaj netradičné a prekvapivé nápady, ktoré rozhybu kreativitu.
- Povzbudzuj tím, aby skúšal aj neobvyklé riešenia a pozrel sa na veci z iného uhla pohľadu.

MÔŽEŠ SA PÝTAŤ:

*Čo ak by sme sa na to pozreli úplne inak?
Znie to možno šialene, ale čo keby sme...?
Aký netypický spôsob riešenia by sme mohli vymyslieť?*

DIABLOV ADVOKÁT/ DIABLOVA ADVOKÁTKA

DIABLOV ADVOKÁT/ DIABLOVA ADVOKÁTKA

TVOJA ÚLOHA:

- Neustále spochybňuj a preveruj nápady.
- Hľadaj slabé miesta, riziká a nejasnosti.
- Pomáhaj tímu myslieť kriticky a mať plán B.

MÔŽEŠ SA PÝTAŤ:

*Čo sa môže pokaziť a ako tomu zabránime?
Ktoré sú tri najsilabšie miesta nášho nápadu?
Ako by to videl niekto, kto je proti – čo by nám vytkol?*

STRATÉG/ STRATEGIČKA

STRATÉG/ STRATEGIČKA

TVOJA ÚLOHA:

- Premýšľaj, ako môže váš podnikateľský nápad rásť a zlepšovať sa v budúcnosti.
- Mysli na udržateľnosť, možné riziká a nové príležitosti.

MÔŽEŠ SA PÝTAŤ:

*Ako sa tento problém alebo riešenie môže časom zmeniť?
Bude to fungovať aj o päť rokov?*

FACILITÁTOR/ FACILITÁTORKA

FACILITÁTOR/ FACILITÁTORKA

TVOJA ÚLOHA:

- Moderuj diskusiu a zapájaj všetkých členov a členky tímu.
- Pomáhaj tímu postupovať podľa plánu.
- Na konci predstav finálny nápad.
- Podporuj tím a udržiavaj dobrú atmosféru.

MÔŽEŠ SA PÝTAŤ:

*Kto by vedel tento nápad doplniť alebo ponúknuť iný pohľad?
Máme posledných pár minút – čo ešte potrebujeme dopracovať?
Vie niekto stručne zhrnúť, na čom sme sa dohodli?*

NADŠENEC/ NADŠENKYŇA

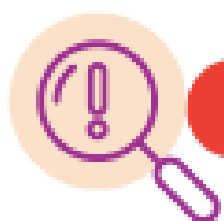
NADŠENEC/ NADŠENKYŇA

TVOJA ÚLOHA:

- Podporuj podnikateľské nápady a povzbudzuj tím.
- Zdôrazňuj silné stránky každého riešenia.
- Pomáhaj udržať energiu a dobrú náladu v tíme.

MÔŽEŠ SA PÝTAŤ:

*Čo je na tomto nápade najlepšie?
Ako môžeme túto výzvu premeniť na príležitosť?
Ako bude vyzerat' náš úspech?*

PROBLÉM

Ťažký začiatok podnikania a hľadanie dobrej práce

Mnohí mladí ľudia alebo ženy majú nápady, ktoré by mohli priniesť nové pracovné miesta, no často ich nevedia uskutočniť. Narážajú na prekážky, ako je nedostatok peňazí, chýbajúce kontakty alebo málo príležitostí naučiť sa potrebné zručnosti. Aj keď chcú začať podnikáť, odrádza ich množstvo byrokracie, vysoké náklady alebo nízka dôvera, že by to mohlo vyjsť. Pre ženy je navyše ťažšie skĺbiť podnikanie so starostlivosťou o rodinu. Výsledkom je, že dobré nápady často zostanú len na papieri a nové pracovné miesta nevznikajú.

HLAVNÉ PRÍČINY:

- Nedostatok peňazí a prístupu k sieťam odborníkov či mentorov.
- Zložité pravidlá a vysoké náklady spojené s podnikaním.
- Mladí ľudia nemajú vždy zručnosti, ktoré firmy hľadajú, a málo veria v podnikanie.
- Ženy čelia nerovnomernému zafarbeniu starostlivosťou o rodinu, čo im sťažuje rozvoj podnikania.

DÔLEŽITÉ FAKTY:

- 78 % malých podnikov v EÚ má problém nájsť kvalifikovaných pracovníkov.
- Takmer polovica mladých ľudí v EÚ chce podnikáť, no reálne sa do toho pustí len 9 %.
- Keby ženy mali rovnaké možnosti podnikáť ako muži, HDP by mohlo vzrásť až o 6 %.

PROBLÉM

Plytvanie jedlom v mestách

V mestách sa denne vyhadzujú tony jedla, ktoré je stále jedlé. Kým niektorí ľudia nemajú čo jesť, supermarkety likvidujú potraviny len preto, že nevyzerajú „dokonale“ alebo im končí dátum spotreby. Reštaurácie varia viac, než sa minie, a domácnosti často nakúpia viac, než dokážu spotrebovať. Toto plytvanie nie je len nespravodlivé, ale aj škodlivé – zbytočne sa spotrebúva voda, energia a práca, ktoré sa do výroby potravín vložili. Vyhodené jedlo na skládkach navyše produkuje skleníkové plyny, ktoré zhoršujú klimatickú krízu.

HLAVNÉ PRÍČINY:

- Obchody a reštaurácie vyhadzujú potraviny, ktorým sa blíži dátum spotreby alebo ktoré sa nepodariť predáť.
- Ľudia doma nakupujú viac jedla, než dokážu spotrebovať, a veľa toho skončí v koši.
- Potraviny sa často pokazí už po ceste — kvôli slabej logistike alebo nesprávnemu skladovaniu.

DÔLEŽITÉ FAKTY:

- Až 40 % potravín v supermarketoch sa zlikviduje len preto, že „nevyzerajú dobre“ alebo im končí dátum.
- Domácnosti spôsobujú až 61 % všetkého potravinového odpadu, najmä kvôli zlému plánovaniu nákupov a varenia.
- Keby sme zachránili len štvrtinu vyhodeného jedla, stačilo by to na nasýtenie 870 miliónov hladných ľudí na svete.

KREATÍVNE RIEŠENIE

ZAMYSLETE SA:

Ako by sa dali bežné činnosti premeniť na príležitosti – napríklad na výrobu energie?

PRÍKLAD RIEŠENIA:

Svetlo z pedálov

V niektorých indických dedinách používajú bicykle na výrobu elektriny. Keď ľudia šliapu do pedálov, nabíjajú batériu, ktorá potom rozsvieti žiarovky v domácnostiach bez spoľahlivej elektriny.

KREATÍVNE RIEŠENIE

ZAMYSLETE SA:

Ako by mohol automat pomôcť vyriešiť spoločenský problém?

PRÍKLAD RIEŠENIA:

Automat na hygienické vložky

V niektorých školách a verejných budovách v Indii nainštalovali automaty, ktoré vydávajú hygienické vložky. Žiačky tak majú ľahší prístup k pomôckam počas menštruácie, nemusia kvôli tomu zostať doma a môžu chodiť do školy pravidelne. Zároveň to pomáha búrať stigma okolo menštruácie.

KREATÍVNE RIEŠENIE

ZAMYSLETE SA:

Aké prírodné zdroje vo vašom okolí by sa dali využiť na riešenie problémov v komunite?

PRÍKLAD RIEŠENIA:

Bilbord, ktorý vyrába vodu

V hlavnom meste Peru, Lime, postavili bilbord, ktorý zachytáva vlhkosť zo vzduchu a premieňa ju na pitnú vodu. Denne tak poskytne až 96 litrov čistej vody pre miestnych obyvateľov a obyvateľky.

KREATÍVNE RIEŠENIE

ZAMYSLETE SA:

Môže byť umenie nástrojom na riešenie spoločenských problémov?

PRÍKLAD RIEŠENIA:

Pouličné divadlo pre verejné zdravie

Vo vidieckych oblastiach Kene a Bangladéša cestujúce divadelné skupiny vystupujú na námestiach v dedinách a hrajú hry, ktoré učia ľudí o hygiene, plánovaní rodiny alebo prevencii chorôb. Vzdelávanie tak spájajú so zábavou.

KREATÍVNE RIEŠENIE

ZAMYSLETE SA:

Môže odpad priniesť ľuďom prácu?

PRÍKLAD RIEŠENIA:

Tehly z plastu

Kolumbijská organizácia Conceptos Plásticos premieňa plastový odpad na tehly, ktoré sa následne používajú na výstavbu škôl. Zároveň tak vytvára pracovné miesta pre ľudí, ktorí odpad zbierajú.

KREATÍVNE RIEŠENIE

ZAMYSLETE SA:

Je možné dať starým smartfónom nový život a použiť ich na riešenie spoločenských problémov?

PRÍKLAD RIEŠENIA:

Ultrazvuk v mobile

Na niektorých klinikách s nedostatkom vybavenia používajú zariadenia, ktoré sa pripoja k smartfónu a umožnia robiť základný ultrazvuk. Pomáha to odhaliť problémy počas tehotenstva.

KREATÍVNE RIEŠENIE

ZAMYSLETE SA:

Je možné vytvoriť riešenie, ktoré je zadarmo, avšak stále efektívne?

PRÍKLAD RIEŠENIA:

Bezplatné solárne lampy

Organizácia Liter of Light učí komunity stavať lampy na solárny pohon z plastových fľaš a lacných materiálov, ktoré osvetľujú domy a ulice bez toho, aby potrebovali elektrinu.

KREATÍVNE RIEŠENIE

ZAMYSLETE SA:

Ako by mohol dizajn bojovať proti stigme?

PRÍKLAD RIEŠENIA:

Farebné barly a protézy

Dizajnéri vytvárajú barly, protézy alebo invalidné vozíky v pestrých farbách a modernom štýle, aby sa stali módnym doplnkom, nie symbolom znevýhodnenia.

Financovaný
Európskou úniou

VÝZVA

PROSTREDIE A KULTÚRA

Ľudia to tu robia inak

Chcete priniesť svoj podnikateľský nápad do iného regiónu, ale tam majú iné zvyky (napr. iné stravovanie, sviatky, spôsob trávenia voľného času alebo odlišný prístup k práci) a váš nápad sa im nehodí. Ako ho môžete upraviť, aby zapadol do miestnych zvykov a bol stále užitočný?

VÝZVA

PROSTREDIE A KULTÚRA

Úradné papierovanie vás brzdi

Na váš podnikateľský nápad potrebujete povolenie, ale úrady pracujú pomaly. Čo môžete zmeniť, aby váš nápad mohol fungovať hneď aj bez dlhého čakania?

VÝZVA

PROSTREDIE A KULTÚRA

Nie každý je online

Vo vašej cieľovej skupine sú ľudia, ktorí nevedia používať internet alebo nemajú počítač či mobil. Ako môžete svoj nápad prispôsobiť tak, aby ho mohli využiť aj oni?

VÝZVA

PROSTREDIE A KULTÚRA

Počasie vám robí problémy

Váš nápad závisí od počasia, ale tu je počasie nepredvídateľné alebo extrémne (napr. povodne, horúčavy, suchá). Ako ho môžete upraviť, aby fungoval aj v takýchto podmienkach?

VÝZVA

PROSTREDIE A KULTÚRA

Nemáte miesto

Potrebujete miestnosť alebo priestor pre svoju firmu, ale nemáte ho kde zriadiť. Ako si môžete zaobstaráť taký, ktorý by bol mobilný, dočasný alebo zdieľaný s niečím, čo už existuje?

VÝZVA

PENIAZE A ZDROJE

Chýbajú vám materiály

Potrebné materiály na realizáciu vášho nápadu sú ťažko dostupné alebo príliš drahé. Aké iné, lacnejšie alebo miestne zdroje by ste mohli použiť, aby váš nápad stále fungoval rovnako dobre?

VÝZVA

PENIAZE A ZDROJE

Dobrovoľníci sú unavení

Váš projekt závisí od dobrovoľníkov a dobrovoľníčok, ale tí už nemajú čas ani energiu pokračovať. Ako môžete nápad upraviť, aby fungoval s menším počtom ľudí, alebo ako môžete dobrovoľníkov a dobrovoľníčky odmeniť a motivovať, aby mali ochotu pokračovať?

VÝZVA

PENIAZE A ZDROJE

Chýba technológia

Váš nápad potrebuje smartfóny, aplikácie alebo internet, ale ľudia, ktorým ho chcete ponúknuť, to nemajú. Ako môže váš nápad fungovať aj bez internetu alebo len s jednoduchou technológiou?

Financovaný
Európskou úniou

KROK 9

Stretnutie ostrovov – Záverečné zhromaždenie Rady súostrovia

Teraz sa jednotlivé ostrovy stretnú na Rade súostrovia – spoločnom priestore, kde sa riešenia vypočujú, zhodnotia a vyberie sa jedno, ktoré bude udávať cestu vpred.

PREZENTÁCIE TÍMOV

Každý tím predstaví 90-sekundové zhmutie svojho podnikateľského nápadu. Navzájom si poskytnite spätnú väzbu.

V SPÄTNEJ VÄZBE SA ZAMERAJTE NA:

- silné a slabé stránky,
- podávanie konštruktívnych návrhov na zlepšenie.

KROK 10

Rozhodnite sa spoločne – Od ostrovov k jednotnej posádke

Príšiel čas, aby všetky tímy spojili svoje sily, vedomosti a nápady. Každý z vás už predstavil svoje riešenie. Teraz ako jedna Rada súostrovia musíte vybrať iba jeden nápad, ktorý budete všetci spoločne rozvíjať.

AKO ROZHODNÚŤ?

Každý člen a členka každého tímu hlasuje za svoj obľúbený nápad. Hlasy sa spočítajú a vyberie sa ten, ktorý získa najviac hlasov.

ČO AK NEBUDE ZHODA?

Ak skupina **nedosiahne jasné rozhodnutie** – je remíza alebo patová situácia –, použijú sa ohňové žetóny. Každý tím spočíta ohňové žetóny, ktoré získal v kroku 5. Tím s najväčším počtom žetónov získa výhodu v podobe dodatočného hlasu, ktorý rozhodne v ich prospech.

Toto je teraz vaša spoločná misia – podnikateľský nápad, ktorý budú zjednotené ostrovy od tohto momentu spoločne rozvíjať.

KROK 11A

Spolu vytvorte silnejšiu verziu

Zvolili ste jedno riešenie na zjednotenie ostrovov. Teraz spojte svoje sily a prepracujte ho tak, aby malo väčší dosah.

Rozdeľte sa do menších zmiešaných skupín. Každá skupina sa zameria na jednu z nasledujúcich oblastí:

EMPATIA

- Pre koho navrhujeme riešenie?
- Kto sú kľúčoví používatelia alebo komunity, ktorým by toto riešenie malo slúžiť?
- Aké sú ich potreby, výzvy alebo ciele?

PREDEFINOVANIE PROBLÉMU

- Aká je aktualizovaná verzia problému, ktorý tento podnikateľský nápad rieši?
- Ako zabezpečíme, že sa riešia hlavné príčiny problému?
- Aké nové poznatky alebo obavy priniesli ostatné tímy?

NOVÉ NÁPADY

- Aké nové funkcie, vylepšenia alebo nápady môžu urobiť riešenie silnejším?
- Ako môže byť riešenie inkluzívnejšie a udržateľnejšie?
- Ako to bude zarábať peniaze?

Keď dokončíte svoju časť, vráťte sa späť do veľkej skupiny a spojte svoje nápady do jednej silnejšej verzie spoločného riešenia.

Použite Záverečný kontrolný zoznam, aby ste zachytili finálnu verziu vášho nápadu. Pomôže vám zhrnúť vaše myšlienky a prezentovať riešenie ostatným. Kontrolný zoznam si môžete pripnúť na nástenku.

Nápad vášho ostrova môže byť iskrou, ktorá zapáli skutočnú zmenu.

Financovaný
Európskou úniou

Hekima

→ **BOARD GAME**

Prečo ju využiť?

Zážitkové učenie

Oživí hodinu cez interaktívnu hru.

Rozvoj skupinovej práce

Žiaci prirodzene spolupracujú a diskutujú, nemusíte vymýšľať ďalšie tímové cvičenia.

Výber predmetu podnikania

Hra vedie žiakov k nápadom so sociálnym rozmerom, čo uľahčí začiatky cvičnej firmy.

Podpora úspechu na veľtrhoch

Nápady so spoločenským dosahom sú originálne a zvyšujú šancu na ocenenia.

Financovaný
Európskou úniou

Podnikanie s poslaním – príručka

O nástroji:

Príručka pre učiteľov a učiteľky, ktorá vysvetľuje princípy spoločenských inovácií a ponúka nástroje, ako ich rozvíjať v cvičnej firme.

Prečo je dôležitý:

Rozširuje pohľad na podnikanie o inovácie v zodpovednom podnikaní.

Poskytnúť metodické nástroje na rozvoj podnikania, ktoré spája ekonomické ciele s riešením spoločenských výziev.

Obsah

Predslov	4
1. Pochopenie spoločenských problémov	6
1.1 Čo sú spoločenské problémy?	7
1.2 Kľúčové spoločenské problémy v dnešnom svete	14
1.3 Sociálne podnikanie	22
2. Slovník sociálnych inovácií	26
2.1 Tvorca alebo tvorkyňa pozitívnych zmien (z angl. changemaker)	27
2.2 Komunita	29
2.3 Spoločenská zodpovednosť firiem (CSR)	31
2.4 Mimovládna organizácia	33
2.5 Sociálny podnik	35
2.6 Sociálne podnikanie	37
2.7 Sociálny dosah, kolektívny dosah	39
2.8 Sociálna inovácia	40
2.9 Ciele udržateľného rozvoja (SDGs)	42
2.10 Tri piliere spoločenskej zodpovednosti firiem (ľudia, planéta, zisk)	45
3. Tvorenie podnikateľských nápadov pre cvičné firmy s pozitívnym spoločenským dosahom	48
3.1 Inovácie v sociálnom podnikaní	49
3.2 Tvorenie podnikateľských nápadov	54
3.3 Meranie dosahu	68
4. Inovatívne vzdelávacie metódy	72
4.1 Didaktické postupy	74
4.2 Vzdelávacie ciele	79
4.3 Metódy prístupu zameraného na účastníka	83
Zoznam použitých zdrojov a literatúry	96

Prečo ju využiť?

Opora pre učiteľa

Obsahuje metodické návody a aktivity, ktoré sa dajú rovno zaradiť do hodín.

Jednoduchšie vysvetlenie tém

Pomáha objasniť pojmy ako spoločenské problémy či inovácie.

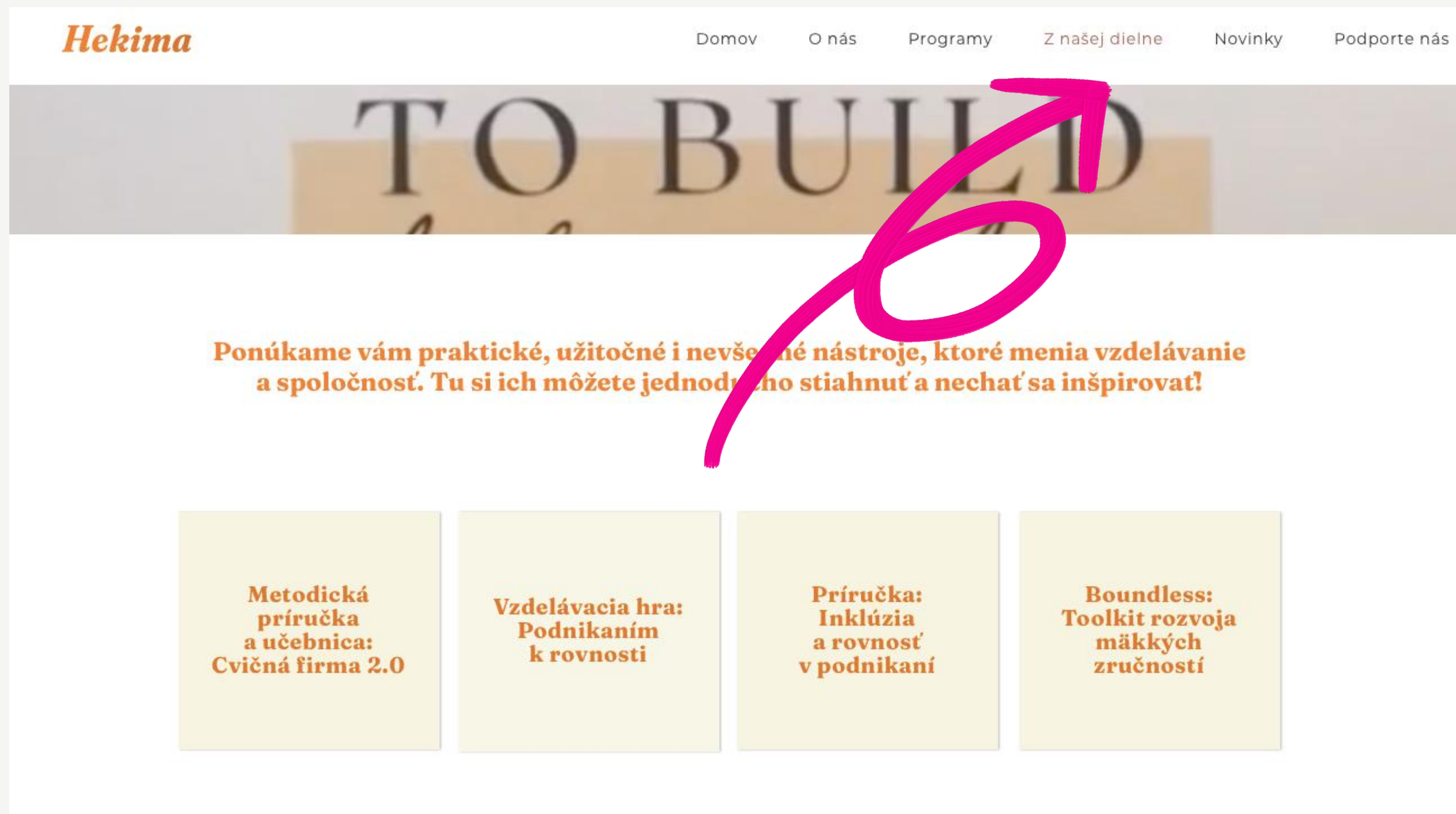
Posilnenie motivácie

Obsahuje informácie o inovatívnych vzdelávacích metódach, ktoré podporujú angažovanosť žiakov a žiačok.

Financovaný
Európskou úniou

Na stiahnutie

2.9.2025

<https://www.hekima.sk/z-nasej-dielne>

<https://siov.sk/en/>

Ďakujeme!

ivana.ulicna@hekima.sk

miroslava.liskova@hekima.sk

<https://www.hekima.sk/>

**Financovaný
Európskou úniou**